

Handlingsplan vid utbrott av Covid-19

Gäller för externa utförare av personlig assistans

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningsätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Patrik Jonsson, Programdirektör social välfärd 2020-04-10.

Sammanfattning

Det yttersta ansvaret enligt Lagen om särskilt stöd och service (LSS) innebär att Örebro kommun är skyldig att anordna personlig assistans för enskilda som beviljats sådana insatser. En kommun kan inte fränsäga sig denna skyldighet.

Denna handlingsplan beskriver hur den externa utföraren av personlig assistans ska prioritera och agera vid låg bemanning med anledning av covid-19, och att kommunen behöver ingripa om utförare på grund av detta inte kan utföra beviljad insats. Om externa utförare inte kan utföra beviljad insats trots att prioritering skett ska utföraren kontakta kommunen.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Syfte	5
Kommunens yttersta ansvar.....	5
Egenvård	5
Vid utbrott av covid-19	5
Dokumentera	5
Utförarens arbetsgivaransvar	6
Om medarbetare misstänks vara smittad eller misstänks har utsatts för smitta	6
Om den enskilde misstänks vara smittad	6
AFS 2018:4 smittrisker	6
Skyldighet att rapportera hälsotillstånd vid misstänkt eller bekräftad Covid-19 smitta.....	6
Skyddsutrustning	6
Prioritering	7
Hantering av delegerade HSL insatser	7
Prioritering.....	7
Kontakt med kommunen	7
Ingripande av kommunen.....	8
Överlämning	8
Uppföljning	8
Referenser	9

Version: 1.1 uppdaterad 2020-04-23

Inledning

Vid händelse av låg bemanning på grund av coronavirus behöver utförandet av personlig assistans säkerställas.

Personlig assistans kan antingen beviljas av kommunen via beslut enligt 9 § 2 LSS eller av Försäkringskassan enligt Socialförsäkringsbalken (SFB). Vid beslut från Försäkringskassan kallas det assistansersättning.

Oavsett om man har beviljats stöd enligt LSS eller SFB får man välja utförare av assistansen. Det vanligaste är att man har ett privat assistansbolag eller den kommunala utföraren, men man kan också välja att själv vara arbetsgivare för sina assistenter. En extern utförare av personlig assistans är alltså ett privat assistansbolag eller ett utförande där den enskilde är arbetsgivare.

Om en extern utförare, trots prioritering enligt denna handlingsplan har gjorts, inte kan utföra personlig assistans hos den enskilde på grund av orsaker kopplade till covid-19, ska Örebro kommun ingripa så utförandet säkerställs.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att säkerställa utförandet personlig assistans för de som har beslut om LSS från kommunen eller beslut enligt SFB från Försäkringskassan.

Kommunens yttersta ansvar

Det yttersta ansvaret enligt LSS innebär att Örebro kommun är skyldig att anordna personlig assistans för enskilda som beviljats sådana insatser. En kommun kan inte fransäga sig denna skyldighet. Kommunens ansvar beskrivs i förarbetena som basansvar som bl.a. innebär att kommunen alltid ska stå beredd att ombesörja tillhandahållande av personlig assistans och att kommunen är skyldig att anordna sådan assistans även i de fall den enskilde erhållit assistansersättning från Försäkringskassan. I förarbetena beskrivs ansvaret även som ett yttersta och grundläggande ansvar (prop. 1992/93:159, s. 73, 177 och 195).

Egenvård

Den egenvård som utförs hos den enskilde ska vara bedömd och beslutad (SOSFS 2009:6). Detta blir extra viktigt nu när förutsättningarna för egenvården kan förändras om personens hälsotillstånd försämras eller utförandet blir förändrat.

Vid utbrott av covid-19

Dokumentera

Utförare ska löpande dokumentera händelseförloppet gällande covid-19 i er verksamhet. Dokumentationen ska innehålla personalbemanning och frånvaro i personalgruppen, sjukdomsfall och om prioritering av aktiviteter gjorts med

anledning av låg bemanning. Denna dokumentation är viktigt för att kunna följa upp konsekvenserna av covid-19 i Örebro kommun.

De delar som rör den enskilde ska alltid dokumenteras i journal.

Utförarens arbetsgivaransvar

Utföraren är arbetsgivare och ska uppfylla alla de lagar och regler som faller på arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska använda de medel som finns för att bemanna verksamheten.

Om medarbetare misstänks vara smittad eller misstänks har utsatts för smitta

Utföraren har fullt mandat att bedöma om medarbetaren inte bör komma till arbetsplatsen. Bedömning görs från fall till fall. Utföraren uppmanar samtidigt medarbetaren att följa de direktiv som finns hos Folkhälsomyndigheten och råd från 1177.se.

Om den enskilde misstänks vara smittad

- När smitta misstänks hos den enskilde som inte har insatser från sjuksköterska i kommunen – Ring 1177 för att få reda på när och var vård ska sökas.
- För enskild som har insatser från sjuksköterska i kommunen ska sjuksköterska kontaktas. Sjuksköterska ska då inhämta noggrann information avseende resor, kontakt med känd smittad person och symtom.
  - Prioritera tillsammans med sjuksköterska aktiviteter hos aktuell person utifrån nedan prioriteringsordning.
  - De prioriterade insatserna utförs med avsedd skyddsutrustning.

AFS 2018:4 smittrisker

Utföraren ska följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om smittrisker. Där finns bland annat regler om att arbetsgivaren regelbundet ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma vilka risker som kan förekomma i verksamheten. Där finns också regler hur verksamheten ska dokumentera vid exponering av coronavirus om konstaterad smitta hos medarbetare skett på grund av att något har brustit i arbetsgivarens system, t ex att skyddsutrustning gått sönder, ej använts eller att gällande rutiner ej följts.

Skyldighet att rapportera hälsofyllstånd vid misstänkt eller bekräftad Covid-19 smitta

Örebro kommun kommer regelbundet att begära in rapportering från era verksamheter gällande lägesbilden utifrån Covid-19. Informationen som kommer in vid dessa lägesavstämningar sammanställs och skickas till Socialstyrelsen veckovis.

Skyddsutrustning

Utföraren ska aktivt arbeta med att säkerställa att det finns ett lager med skyddsutrustning, kartlägga sitt behov och göra en prognos för behovet framöver.

Externa utförare ansvarar i första hand för sin egen skyddsutrustning men kan vid behov vända sig till Örebro kommun enligt information som har skickats ut avseende centralt lager för skyddsutrustning mot smitta. Skyddsutrustningen går i första hand till de verksamheter som jobbar med misstänkt eller bekräftat smittade personer. Utföraren kommer i efterhand att debiteras för den skyddsutrustning som lämnats ut.

Prioritering

Vid ofrivilligt låg bemanning med anledning av coronavirus och då personal inte går att beordra eller rekryteras ska i första hand en prioritering göras.

Utföraren ansvarar för att informera den enskilde om läget och prioriteringarna som rör denne. Detta dokumenteras alltid i journal.

Hantering av delegerade HSL insatser

Instruerade och delegerade HSL-insatser fördelade till personliga assistenter ska alltid stämmas av med legitimerad personal för ställningstagande om prioritering.

Om en utförare inte kan utföra delegerade HSL-insatser på grund av personalbemanning återtas dessa av legitimerad personal.

För stöd i vidare prioritering se riktlinje [Hälso- och sjukvård vid ofrivilligt låg bemanning – Covid-19](#).

Prioritering

Följande insatser ska alltid prioriteras:

- Palliativ vård
- Prioriterade hälso- och sjukvårdsåtgärder utifrån bedömning av legitimerad personal, inkl. läkemedel
- Toalettbesök
- Mathållning
- Hygien

Om aktiviteter behöver prioriteras bort ska följande inte prioriteras att utföras utan inbördes ordning:

- Städ
- Tvätt
- Övriga inköp (som inte avser livsmedel eller annat som är absolut nödvändigt)
- Fritidsaktiviteter

Kontakt med kommunen

Utföraren ska löpande dokumentera prioriteringar för att kunna lämna sammanställd information om läget när kommunen begär det.

Ingripande av kommunen

Om utföraren trots prioritering av den enskildes aktiviteter som ingår i personlig assistansen inte kan utföra det som behövs för att säkerställa den enskildes behov ska kommunen kontaktas. Kommunen kan då ingripa för att säkra utförandet av personlig assistansen.

Utföraren tar i detta fall kontakt med kommunen och Utredningsenheten LSS/SoL inom Myndighetsverksamheten, Örebro kommun. Kontakten sker via servicecenter tel. 019-21 10 00. Dokumentation av prioriteringar och nulägesbeskrivning av bemanningssituationen ska lämnas in för att ett ingripande ska kunna startas.

Vid varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hur ärendet ska hanteras.

Den enskilde har alltid möjlighet att ordna utförandet personlig assistans på annat sätt. Om den enskilde inte vill eller har möjlighet till att hitta annan utförare är det kommunens egenregi som kommer att utföra. Ingripandet beslutas av programdirektör för Social välfärd. I beslutet ska förväntad tidsperiod och anledning framgå.

Överlämning

Hur snabbt ingripandet ska ske och hur det genomförs beslutas i varje enskilt fall. Den ursprungliga utföraren och kommunens utförare har ett gemensamt ansvar för samverkan.

Utredningsenheten LSS/SoL tar kontakt med den enskilde med information om förändringarna kring utförandet.

Uppföljning

Uppföljning av ärendet görs av Utredningsenheten LSS/SoL under perioden för ingripandet. Detta för att säkerställa utförandet av den enskildes personlig assistans.

Innan en enskilds personlig assistans kan återgå till en utförare som har varit föremål för ett ingripande ska bemanningssituationen bedömas vara tryggad.

Referenser

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Proposition 1992/93:159 <https://data.riksdagen.se/fil/1B206C4B-E466-473B-AD84-0E1D9C87B719>

SOSFS 2009:6 Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård
<https://www.socialstyrelsen.se/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmannarad/konsoliderade-foreskrifter/20096-om-bedomningen-av-om-en-halso--och-sjukvardsatgard-kan-utforas-som-egenvard/>

Länkar, riktlinjer och rutiner finns på www.orebro.se:
<https://www.orebro.se/fordjupning/fordjupning/leverantor--utforare/halso---sjukvard---for-vardgivare/dokument--vagledning-inom-halso---sjukvard.html>

Meddelandeblad, Socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens beredskap inför en allmän spridning av covid-19 eller andra liknande infektioner
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2020-3-6673.pdf>

Vårdhygieniska riktlinjer vid vård av misstänkt och konstaterat fall av Covid-19 inom Kommunal vård.
<https://www.regionorebrolan.se/sv/Halsa-och-varld/Mikrobiologi1/Hygienrekommendationer1/Covid--19--information-till-kommuner/>

Folkhälsomyndighetens webb, frågor och svar om covid-19.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/fragor-och-svar/>
